Dosarul nr. 3-1708/2024
2-24032658-12-3-25032024

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

23 ianuarie 2025 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)
În componența:
Președintele ședinței, judecător Cristina Panfil
Grefier Dan Namolovan

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată la acțiunea depusă de Gudumac Aliona în interes propriu și în interesele copilului minor ***** împotriva Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului a Consiliului municipal Chișinău privind anularea actelor administrativ individuale defavorabile.

c o n s t a t ă :

Argumentele participanților la proces:

La data de 25 martie 2024, Gudumac Aliona în interes propriu și în interesele copilului minor ***** s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului a Consiliului municipal Chișinău privind anularea actelor administrativ individuale defavorabile.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 01.09.2020, Gudumac Aliona a fost angajată de către Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copiilor (DGPDC) mun. Chișinău în calitate de asistent personal a fiului său minor cu grad de dezabilitate sever *****. Pe un termen nedeterminat, pe 1,0 unitate de salariu.

Susține că, în luna ianuarie 2024, Gudumac Aliona a fost înștiințată prin Viber, că la data de 12.01.2024 de către DGPDC este emisă decizia nr. 543-A, prin care DGPDC în mod unilateral a modificat condițiile contractului de muncă, și anume au fost modificate: 1) durata contractului până la 31.12.2024; 2) de la 1,0 unitate de salariu la 0,5 unitate de salariu.

Totodată, notează că, i-au propus să semneze acordul adițional la contractul individual de muncă cu modificările indicate. Nefiind de acord cu condițiile noi, care grav afectează drepturile ei și a copilului ei minor, Gudumac Aliona a refuzat să semneze acest acord adițional.

La 15.02.2024 prin emailul dgpdc@cmc.md, avocatul Cojocaru Daniela a depus cerere prealabila în interesele cet. Gudumac Aliona prin care a solicitat anularea Deciziei nr. 543-A din 12.01.2024 și aducerea la cunoștința a actelor în baza cărora a fost emisă decizia.

La 27.02.2024, a fost recepționat răspunsul la cererea prealabila însă fără anexarea documentelor solicitate. Reieșind din răspunsul la cererea prealabilă primită „Direcția a verificat suplimentar circumstanțele și procedura care au impus adoptarea Deciziei nr. 543-A din 12.01.2024 și ca rezultat a verificării suplimentare prin prisma argumentelor invocate în cererea

prealabilă s-a constatat lipsa temeiurilor pentru anularea acestei decizii”, din care motive au fost nevoiți să se adreseze în instanța de judecată cu prezenta cerere.

Menționează că, din conținutul deciziei date rezultă, că decizia a fost emisă în bază Ordinului șefului DGPDC nr. 3 din 03.01.2024, având în bază procesul-verbal al ședinței EMD nr. 2 din 12.01.2024. Aceste acte nu le-a primit, cu toate că le-a solicitat și în cererea prealabilă.

Consideră că, decizia DGPDC nr. 543-A din 12.01.2024 este una ilegală și neîntemeiată, fiind pasibilă casării.

Mai mult, la 31 ianuarie 2024 Comisia pentru Situații Excepționale a dispus anulare Dispozițiilor Comisiei Situații Excepționale mun. Chișinău.

Conform Procesului-verbal nr. 1 al ședinței Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova din 31.01.2024: 5. Se constată ilegalitatea și netemeinicia Dispozițiilor CSE Chișinău nr. 7 din 29 decembrie 2023, nr. 10 din 23 ianuarie 2024 și nr. 11 din 25 ianuarie 2024. 6. Se dispune anularea dispozițiilor Comisiei pentru Situații Excepționale Chișinău nr. 7 din 29 decembrie 2023, nr. 10 din 23 ianuarie 2024 și nr. 11 din 25 ianuarie 2024."

Notează că, anularea dispozițiilor Comisiei Situații Excepționale Chișinău are importanță în contextul asistenților personali, deoarece aceste decizii au stat la baza obligării Direcției generale asistența medicală și socială și Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului să efectueze evaluarea Programului „Asistenților personali”. În temeiul acestor decizii anulate, au fost formate comisii care au reevaluat programul „Asistenți Personali”.

Prin urmare, actele emise în temeiul Deciziilor anulate ale Comisiei Situații Excepționale Chișinău, nu mai au forță juridică și temei legal.

Conform Deciziei privind rezultatul evaluării situației beneficiarului *****, s-a stabilit perioada determinată a serviciului social „Asistența personală” până la 31.12.2024.

Conform Acordului Suplimentar, „se modifică regimul de muncă, de la 40 ore pe săptămână până la 20 de ore pe săptămână”. Reclamanta nu a semnat Acordul suplimentar, cu toate acestea Acordul produce efecte, or, DGPDC aplică, la calcularea salariului, regimul de muncă de 20 de ore pe săptămână, în rezultat salariul de bază în mărime de 3220 MDL a scăzut la 2050 MDL.

Consideră că, Acordul Suplimentar la Contractul individual de muncă este ilegal și urmează a fi declarat nul de către instanța de judecată iar DGPDC în calitate de angajator urmează să fie obligat la achitarea deplină a salariului și penalitate de întârziere, din considerentele ce urmează.

În drept, face referire la prevederile art. 3 din Convenția ONU cu privire la Drepturile Copilului (CDC), în toate acțiunile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituții publice sau private de protecție socială, de către instanțe judecătorești, autorități administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Art. 23 din Convenția cu privire la Drepturile Copilului, Statele părți recunosc că pentru copiii cu dizabilități fizice și mentale trebuie să se asigure o viață împlinită și decentă, în condiții care să le garanteze demnitatea, să le favorizeze autonomia și să le faciliteze participarea activă

la viața comunității. Statele părți recunosc dreptul copiilor cu dizabilități de a beneficia de îngrijiri speciale și încurajează și asigură, în măsura resurselor disponibile, la cerere, copiilor cu dizabilități care îndeplinesc condițiile prevăzute și celor care îi au în îngrijire, un ajutor adaptat situației copilului și situației părinților sau a celor cărora le este încredințat. Recunoscând nevoile speciale ale copiilor cu dizabilități, ajutorul acordat va fi gratuit ori de câte ori acest lucru este posibil, ținând seama de resursele financiare ale părinților sau ale celor care îi au în îngrijire, și va fi destinat asigurării accesului efectiv al copiilor cu dizabilități la educație, formare profesională, servicii medicale, recuperare, pregătire în vederea ocupării unui loc de muncă, activități recreative, de o manieră care să asigure deplina integrare socială și dezvoltare individuală a copiilor, inclusiv dezvoltarea lor culturală și spirituală;

Face referire la prevederile art. art. 5, 10, 12, 15, 17, 18, 19, 20, 189 alin. (1), 39 alin (1) și (2), 206 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ, art. art. 4, 11, 12, din Codul muncii.

Susține că, conform Anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 314 din 23 mai 2012, intitulată Regulamentul - cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistența personală”: „47. Monitorizarea și evaluarea serviciilor de asistență personală sînt realizate de către prestatorul de Serviciu, pentru a se asigura că serviciile corespund necesităților de asistență ale beneficiarului și Standardelor minime de calitate. în cazul în care șeful Serviciului constată existența circumstanțelor care impun modificarea serviciilor prestate beneficiarului, el convoacă echipa multidisciplinară pentru reevaluarea necesităților de asistență.”

Conform Anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 314 din 23 mai 2012, intitulată Standarde minime de calitate pentru Serviciul social „Asistență personală”: „Evaluarea necesităților de asistență — standardul 3 Evaluarea necesităților de asistență este realizată de o echipă multidisciplinară, formată din minimum trei specialiști din domenii ca: asistență socială, medicină, educație etc.”

Conform pct. 4 al Anexei nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 314 din 23 mai 2012, intitulată Regulamentul - cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistența personală”: „echipă multidisciplinară de specialiști - grup de specialiști din mai multe domenii (asistent social comunitar, lucrător social, medic de familie, pedagog, psiholog, psihiatru, kinetoterapeut etc.), care colaborează la soluționarea situațiilor de dificultate ale beneficiarului conform prevederilor managementului de caz;”

Subliniază că, acordul suplimentar contravine Contractului individual de muncă, or, conform pct. 12 al Contractului individual de muncă, modificarea contractului de muncă se va face cu un preaviz a salariatului de 2 luni înainte: Cu titlu de excepție, modificarea unilaterală de către Angajator a prezentului Contract individual este posibilă numai în cazurile și în condițiile prevăzute de Codul Muncii, în aceste cazuri, salariatul va fi prevenit despre necesitatea modificării Contractului individual de muncă cu 2 luni înainte.

Susține că, angajatorul DGPDC nu a respectat procedura de preaviz. Acordul Suplimentar a modificat clauzele esențiale ale contractului: salariul și durata de muncă. Însă, salariatul nu a fost preavizat referitor la modificarea contractului de muncă prin intermediul Acordului suplimentar.

La fel, menționează că, Acordul Suplimentar contravine pct. 12 al Contractului individual de muncă: Condițiile de retribuire a muncii salariatului (valoarea minimă obligatorie retribuției muncii pentru munca prestată de salariați în sectorul real nu poate fi mai mică decât cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real stabilit de Guvern sau, după caz, decât salariatul tarifar pentru categoria I de calificare stabilit în Convenția colectivă de nivel ramura sau în Contractul colectiv de muncă).

Conform Hotărârii privind stabilirea cuantumului salariului minim pe țară pentru anul 2024 nr. 985/2023, 1. „Se stabilește, începând cu 1 ianuarie 2024, salariul minim pe țara în cuantum de 5000 de lei lunar pentru un program complet de lucru de 169 de ore (în mediu pe lună), ceea ce reprezintă 29,58 lei pe oră.” 2. Acordul Adițional contravine Standardelor minime de calitate pentru Serviciul social „Asistență personală” adoptate prin HG 314/2012 Acordul Adițional a fost emis în temeiul Deciziei cu privire la rezultatul evaluării situației de evaluare. 3. HG 314/2012 prevede că, evaluarea se exercită de către o echipă multidisciplinară de specialiști. Conform pct. 30 al HG 314/2012: „30. Planul individualizat de asistență este completat, cu participarea beneficiarului sau, după caz, a reprezentantului său legal, în cadrul ședinței de planificare a asistenței. La ședință sînt examinate rezultatele evaluării necesităților de asistență și recomandările formulate de către echipa multidisciplinară de specialiști.”

Modificarea regimului de muncă cu stabilirea regimului de 20 de ore pe săptămână în esența constituie modificarea formei de suplinire complete în forma parțială. Modificarea formei de asistență este o procedură separată reglementată de HG 314/2012.

Conform art. 43 al Hotărârii de Guvern nr. 314/2012, „43. Serviciile de asistență personală pot fi îndeplinite în următoarele forme: 1) suplinire parțială atunci cînd persoana poate realiza o parte a activității, dar are nevoie de ajutor pentru a o finaliza; 2) suplinire completă atunci cînd persoana nu poate realiza o activitate și aceasta trebuie în întregime realizată de asistentul personal;” 3. Suplinirea parțială stabilește criteriul că persoană cu dizabilitate „poate realiza o parte a activității, dar are nevoie de ajutor pentru a o finaliza”. Acest fapt se determină în urma unei evaluări a comisiei multidisciplinare, cu specialistul din domeniul medical. Dar dacă în cadrul comisiei a lipsit un specialist din domeniul medical, necesitățile persoanei cu dizabilități nu au putut fi evaluate corespunzător. 4. Abilitatea beneficiarului de a realiza sau nu o activitate de sine stătător, poate fi constatată doar în urma unei evaluări a situației acestuia. 5. Evaluarea situației beneficiarului este supusă unei proceduri reglementate. Conform Anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 314 din 23 mai 2012, intitulată Standarde minime de calitate pentru Serviciul social „Asistență personală”. 6. „Evaluarea necesităților de asistență - standardul 3; 7. Prestatorul de Serviciu deține și utilizează o procedură privind evaluarea și reevaluarea necesităților de asistență ale solicitanților și beneficiarilor Serviciului. 8. Evaluarea necesităților de asistență este realizată de o echipă multidisciplinară, formată din minimum trei specialiști din domenii ca: asistență socială, medicină, educație etc.

Conchide că, angajatorul DGPDC, neavând acceptul salariatului de a modifica contractul individual de munca care era anterior semnat pe un termen nedeterminat, a făcut recalculul salariului lunar, reieșind din faptul ca și cum salariatul ar fi semnat un acord de modificare a

contractului individual de munca, ceea ce este evident ilegal și ca rezultat angajatorul urmează să achite salariu deplin pentru toate lunile anterioare, dar și penalitatea de 0,1% pentru fiecare zi care a reținut aproximativ jumătate din salariul lunar.

Prin urmare, solicită anularea deciziei DGPDC nr. 543-A din 12.01.2024, constatarea nulității Acordului Suplimentar nr. 2 din 12 ianuarie 2024 la Contractul individual de muncă din 01.09.2020 și obligarea Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului să achite salariatului Alionei Gudumac, salariul restant și penalitatea de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere.

La 22 mai 2024, din partea autorității publice pârâte Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului a parvenit referința pe marginea acțiunii, prin care solicită respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată. (f.d. 39-43)

În motivarea poziției a indicat că, potrivit prevederilor Regulamentului Direcției Generale pentru protecția drepturilor copilului, aprobat prin Decizia CMC nr. 22/7 din 22.12.2020, precum și a fișei postului, șeful Direcției exercită toate atribuțiile care îi revin în calitate de manager al DGPDC, inclusiv coordonarea, supravegherea și controlul Direcției generale și subdiviziunile acesteia în condițiile legii.

Menționează că, Serviciul social „Asistența Personală" a fost instituit prin Hotărârea Guvernului nr. 314 din 23 mai 2012 pentru aprobarea Regulamentului - cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistenta personală" și a Standardelor minime de calitate.

Prin Decizia CMC nr. 12/4 din 23.11.2021 s-a instituit Serviciul "Asistența personală" subordonat Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului. Acesta reprezintă o instituție de asistență social care prestează servicii sociale specializate copiilor cu dizabilități severe care îndeplinesc condițiile de eligibilitate: - Activități de îngrijire, mobilitate, menagerie de bază, supraveghere și îndrumare acordate copiilor; - Activități instructiv-educative pentru beneficiar; - Activități de suport și asistență pentru părinți, reprezentanți legali.

Prestatorul de serviciu - DGPDC are următoarele competențe: 1) examinează cererea beneficiarului privind admiterea în Serviciu; 2) stabilește, după caz, termenul de admitere a beneficiarului în Serviciu, în funcție de necesitățile de îngrijire și suport special ale acestuia; 3) organizează în comun cu Serviciul cursul de instruire inițială și continuă a candidaților pentru funcția de asistent personal; 4) aprobă Planul individualizat de asistență a beneficiarului; 5) prestează Serviciul în conformitate cu prevederile legislației în vigoare și standardele minime de calitate; 6) respectă drepturile beneficiarilor în procesul de prestare a Serviciului; 7) respectă procedura de înregistrare și soluționare a plângerilor privind Serviciul, în conformitate cu prevederile legale; 8) decide asupra suspendării sau încetării prestării Serviciului pentru beneficiar.

Notează că, în scopul organizării eficiente a activității al Serviciului social „Asistență Personală", respectând prevederile Hotărârii Guvernului nr. 314 din 23 mai 2012 și a Deciziei nr. 12/4 din 23.11.2021 al Consiliului municipal Chișinău, Direcția generală pentru protecția drepturilor copilului, la începutul fiecărui an își stabilește obiective și elaborează planul anual de

acțiuni, menit să asigure implementarea obiectivelor propuse. Planul vizat, inclusiv pentru anul 2024 cuprinde acțiuni de evaluare în luna ianuarie 2024, al Serviciului menționat.

Astfel, pe data de 03.01.2024 a fost emis Ordinului șefului Direcției nr. 3 din 03.01.2024 Cu privire la evaluarea Serviciului social „Asistența Personală", prin care se stabilește: Fișa de evaluare a serviciului (elaborată în conformitate cu standardele minime de calitate (standardul 3) și include evaluarea fiecărui dosar al copilului ținând cont de necesitățile de asistență a copilului (starea de sănătate a copilului, incluziunea socială, încadrarea în instituția de învățământ, domiciliul copilului, etc.;) asigurării serviciului în corespundere cu necesitățile de asistență ale beneficiarilor); Perioada de evaluare - 03.01.2024 -12.01.2024; Componența nominală a Comisiei de evaluare (7 persoane).

Menționează că, la data de 05.01.2024, în scopul informării Angajaților serviciului „Asistența Personală" despre procesul de evaluare inițiat, a fost organizată ședința în cadrul DGPDC la care au participat managerul serviciului, șefii serviciului, angajați ai DGPDC și reprezentanți ai societății civile (consilieri municipali).

La data de 12.01.2024 către conducerea DGPDC a fost prezentat Raportul de evaluare a Serviciului Asistență personală, unde au fost discutate și omisiunile, derogările în activitatea asistenților personali depistate. Iar, decizia comisiei de evaluare a fost de a transmite dosarele beneficiarilor spre examinare și soluționare către Echipa multidisciplinară (EMD), instituită prin Ordinul nr. 114 din 28.10.2021.

Or, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 314/2012, evaluarea complexă a necesităților solicitantului de asistență personală este realizată de către prestatorul de Serviciu, cu implicarea echipei multidisciplinare de specialiști, în termen de 10 zile lucrătoare de la data preluării cazului.

După care, a fost convocată Echipa multidisciplinară care a examinat Raportul de evaluare și discutat situația fiecărui beneficiar în parte, inclusiv a reclamantului.

În urma constatărilor EMD, pentru fiecare beneficiar individual au fost emise Decizii cu privire la rezultatele evaluării fiecărui copil admis în serviciu și asistența reală al acestuia de către asistentul personal.

Deciziile în cauză au fost aduse la cunoștință asistenților personali și reprezentanților legali ai copiilor prin rețeaua de socializare Viber de către șeful de Serviciu Asistență personală, astfel, la fiecare decizie există o confirmare de recepționare.

La fel, în conformitate cu Raportul de evaluare a Serviciului vizat, a fost înaintată propunerea de adaptare a Planurilor individualizate de asistență a copiilor, cu indicarea în acestea a numărului de ore efectiv asistate de către asistentul personal la fiecare copil în parte, inclusive a reclamantului.

Ulterior, la data de 20.02.2024 a fost convocată Echipa multidisciplinară (EMD) la fiecare grup de asistenți personali, și după examinarea fiecărui caz în parte, a fost aprobat un Plan individualizat de asistență personală (PIA) pentru fiecare copil. La ședințele menționate au fost invitați reprezentanții legali al copilului și asistenții personali. Ședințele au fost planificate, iar

acțiunile incluse în plan au fost discutate în prealabil cu asistenții personali/reprezentanții legali al copiilor.

Menționează că, colaborarea cu copiii beneficiari al Serviciului, asistenții personali și reprezentanții legali al copilului este o procedură de durată care implică negocieri, vizite, coordonarea de colaborare (luând în considerație că specificul serviciului este asistența copiilor cu dizabilități), etc., dar și numărul copii și asistenți personali (631) necesită timp și abordare complexă, multidisciplinară dar și individualizată concomitent - acest aspect nu poate fi reflectat în 2 vizite al controlului, fapt care trebuie luat în calcul.

Reiterează că, potrivit pct. 34 a Hotărârii nr. 314 din 23.05.2012, prestatorul de serviciu, la caz, Direcția generală pentru protecția drepturilor copilului, poate reevalua necesitățile beneficiarului o dată pe an sau la necesitate.

Prin Ordinul șefului Direcției din 03.01.2024 a fost inițiată evaluarea Serviciului social „Asistența Personală", urmare fiind depistarea unor omisiuni, derogări în activitatea asistenților personali, fapt ce a generat reevaluarea de către Echipa multidisciplinară a necesităților beneficiarilor de asistență personală.

La fel, menționează că, Ordinul nr. 3 din 03.01.2024 a fost emis în temeiul prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 314/2012 și Regulamentului de organizare și funcționare al Serviciului social „Asistență personală ", aprobat prin Decizia CMC nr. 12/4 din 23.11.2021.

Mai mult, Ordinul în cauză nu face referire la prevederile Deciziei CSE nr. din 29.12.2023, invocată în sesizarea de referință.

Or, de atribuțiile DGPDC ține inclusiv, monitorizarea și controlul respectării standardelor minime pentru organizarea și funcționarea sistemului de servicii și instituții din municipiu care asigură promovarea și respectarea drepturilor copilului, îngrijirea copiilor aflați în dificultate și a celor cu handicap, verificarea modului în care sunt respectate drepturile copilului aflat în dificultate în familia naturală, extinsă sau adoptive pct. 2.1 din Regulamentul Direcției Generale pentru protecția drepturilor copilului, aprobat prin Decizia CMC nr. 22/7 din 22.12.2020).

Cât privește salariul stabilit pentru asistentul personal, menționează că potrivit pct. 59) din Anexa nr. 2) la Hotărârea Guvernului nr. 314 din 23.05.2012 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind organizarea și funcționarea Serviciului social „Asistență personală" și a Standardelor minime de calitate, asistentul personal este angajat pe o normă corespunzătoare cu numărul de ore stabilit în planul individualizat de asistență al beneficiarului.

Referitor la constatarea nulității Acordul suplimentar nr. 2 din 12.01.2024 la Contractul individual de muncă din 01.09.2020 menționează următoarele.

Conform prevederilor art. 68 Codul muncii, contractul individual de muncă poate fi modificat printr-un acord suplimentar semnat de părți, inclusiv cu utilizarea semnăturii electronice avansate calificate. Acordul suplimentar este parte integrantă a contractului individual de muncă. Modificare a contractului individual de muncă se consideră orice modificare sau completare care vizează cel puțin una dintre clauzele prevăzute la art. 49 alin. (1).

Aceleași prevederi sunt stabilite și în pct. 20 din Contractul individual de muncă încheiat între DGPDC și reclamanta Gudumac Aliona.

Articolul 308 Cod civil stabilește că, act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice civile. Condițiile de valabilitate a actului juridic sunt reglementate expres de art. 312-326 Cod Civil, potrivit cărora o condiție de valabilitate este consimțământul.

Prin urmare, Acordul suplimentar nr. 2 din 12.01.2024 la Contractul individual de muncă este un act juridic neîncheiat și nu produce niciun efect juridic, nici nu lezează vreun drept subiectiv al reclamantei.

Or, obiectul acțiunii civile este întotdeauna reprezentat de protecția dreptului subiectiv civil, iar obiectul litigiului este reprezentat de pretenția concretă pe care instanța trebuie să o judece. Pretenția concretă nu reprezintă altceva decât afirmarea dreptului a cărui protecție se solicită, drept care, din punct de vedere al conținutului său, poate fi clasificat în drept patrimonial și drept nepatrimonial.

Iar, instanța judecătorească exercită apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime prin somare la executarea unor obligații, prin declararea existenței sau inexistenței unui raport juridic, prin constatarea unui fapt care are valoare juridică, prin alte modalități, prevăzute de lege (art. 6 Cod procedură civilă). Instanța judecătorească intentează procesul civil la cererea persoanei care revendică apărarea unui drept al său încălcat sau contestat, libertății ori a unui interes legitim (art. 7 Cod procedură civilă). În același timp, modificarea unilaterală a contractului individual de muncă poate fi dispusă prin ordin (dispoziție, decizie, hotărâre) motivat.

Prin urmare, pârâtul a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind neîntemeiată.

În ședința de judecată:

Reclamanta Gudumac Aliona în ședința de judecată a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată.

Reprezentanta reclamantei Gudumac Aliona, avocata Cojocaru Daniela în ședința de judecată nu s-a prezentat, fiind citată legal. (f.d.80)

Reprezentantul autorității publice pârâte Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului, nu s-a prezentat, fiind citat legal. (f.d.80)

Aprecierea instanței de judecată:

Examinând acțiunea reclamantei Gudumac Aliona în interes propriu și în interesele copilului minor *****, studiind argumentele pârâtului, probele administrate în ansamblul şi interconexiunea lor, normele legii aplicabile, instanța de judecată constată că acțiunea este admisibilă şi pasibilă de a fi admisă parțial, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) şi (2) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

Conform art. 2 alin. (1) din Codul administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice

administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ.

Conform art. 3 din Codul administrativ, legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.

Conform art. 18 din Codul administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democraţia, garantarea drepturilor şi a libertăţilor persoanelor, precum şi obligaţiile acestora, satisfacerea necesităţilor sociale, realizarea competenţelor autorităţilor publice, funcţionarea lor legală şi în bune condiţii.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenția.

Referitor la admisibilitatea acțiunii.

În sensul art. 20 și art.189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană poate înainta o acțiune în contencios administrativ, dacă revendică încălcarea prin activitatea administrativă a unei autorități publice a unui drept legitim sau a unei libertăți stabilită prin lege. Cu privire la acțiunea în contencios administrativ decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform Codului administrativ.

Conform art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Potrivit art.10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Prin urmare, decizia Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 543-A din 12 ianuarie 2024 – este un act administrativ individual defavorabil emis în privința reclamantei Gudumac Aliona și copilului minor *****.

Instanța de judecată reține că, admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată *inter alia* de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice.

Conform art. 17 din Codul administrativ, prevede că, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 39 din Codul administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Instanța menționează că la art. 17 se dă noțiunea dreptului vătămat, în sens material, iar noțiunea ”revendică încălcarea” din dispozițiile normelor art. 189 și art. 207 alin. (1) lit. e) Cod administrativ, relevă un aspect procesual și se referă la dreptul reclamantului de a înainta acțiunea în contencios administrativ.

Reclamanta are dreptul la înaintarea acțiunii în contencios administrativ ori de câte ori se deduce la o examinare în prima facie - circumstanțele din cererea sa, acte, dosar administrativ etc. – probabilitatea (posibilitatea) lezării unui drept al său prin actul administrativ individual contestat.

Probabilitatea că dreptul subiectiv ar putea fi vătămat este prezumată de fiecare dată când o persoană este destinatar (art. 11 alin. (2) enunțul 1) al actului administrativ individual defavorabil sau este terț.

Reclamanta Gudumac Aliona este destinatarul actului administrativ contestat, mai mult acesta vizează și interesele copilului minor *****.

Noțiunea „revendică încălcarea” nu echivalează cu noțiunea „vătămarea dreptului”. ”Revendicarea încălcării” justifică dreptul reclamantului în sens procesual de a înainta acțiunea în contencios administrativ, iar „vătămarea dreptului” se dovedește prin probațiune, fiind o problemă de fond.

Astfel, constatarea vătămării dreptului de fiecare dată trebuie să fie un element de fond, altfel, acțiunea trebuie examinată în fond de către instanța competentă pentru a nu îngrădi accesul la justiție (art. 6 CEDO, 20 Constituția RM, art. 39 CA).

În conformitate cu art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, cu excepţia cazurilor prevăzute la alin. (2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ.

În temeiul art. 191 alin.(1) din Codul administrativ, dat fiind faptul că Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului se plasează pe domeniul de activitate administrativă, controlul de legalitate a actelor autorității este de competența Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, or aceste acte nu se regăsesc în excepțiile de la alin.(2) și (3) a art. 191 din Codul administrativ.

Astfel, acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamant cu respectarea competenței jurisdicționale și teritoriale.

Mai mult, acțiunea înaintată de către reclamant reprezintă o acțiune în contestare, în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ. Or, obiectul acțiunii în contestare constă în anularea în tot sau în parte a actului administrativ individual.

În sensul enunțat, art. 209 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Astfel, urmează a fi reținut că, acțiunea în contencios administrativ privind anularea deciziei Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 543-A din 12 ianuarie 2024, a fost înaintată la data 25 martie 2024, urmare a respectării procedurii prealabile, confirmate prin răspunsul nr. 357 din 23 februarie 2024 și nr. 318 din 16 februarie 2024, fapt care denotă respectarea termenului de înaintare a acțiunii de către reclamanta Gudumac Aliona. (f.d. 4-12, 18-19, 20-21, f.d. administrativ 26-27)

Ab inition, instanța de judecată a constatat că, prin prisma prevederilor art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, motive de inadmisibilitate în privința acțiunii de contencios administrativ înaintată de Gudumac Aliona personal și în interesele copilului minor ***** nu se regăsesc, prin urmare, acțiunea este admisibilă.

Aferent temeiniciei acțiunii.

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile legii contenciosului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitorul și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzat.

Obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie verificarea legalității actului administrativ individual defavorabil, a deciziei Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 543-A din 12 ianuarie 2024 și decizia adoptată în

procedura prealabilă – refuzul Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 357, 318 din 23 februarie 2024 și acordul suplimentar nr. 2 din 12 ianuarie 2024 la Contractul individual de muncă din 01 septembrie 2020.

Astfel, în fapt, apreciind obiectiv explicațiile participanților la proces prin coroborare cu înscrisurile care constituie parte integrantă a dosarului administrativ și a dosarului judiciar, pertinente și concludente pentru judecarea completă și obiectivă a cauzei, instanța de judecată constată următoarele circumstanțe de fapt.

Potrivit copiei certificatului de naștere nr. 1272 din 15.07.2015, Gudumac Aliona este mama copilului minor *****, născut la *****. (f.d. 23)

Conform certificatului de încadrare în grad de dizabilitate seria și nr.*****, minorul ***** născut la *****, la data de 27.11.2019 a fost încadrat în grad de dezabilitate sever, fiind diagnosticat cu o ***** (f.d.24)

Prin contractul individual de muncă din 01 septembrie 2020, încheiat între Direcția Municipală pentru Protecția Drepturilor Copilului în calitate de angajator și Gudumac Aliona în calitate de salariat, ultima a fost angajată în calitate de asistent personal pe o perioadă de probă de 3 luni, pe o perioadă determinată, pe o unitate (1,0) salariu în cadrul Serviciului social „Asistența personală”. (f.d. 15-16)

Potrivit raportului de evaluare a Serviciului social „Asistența Personală” și dosarele beneficiarilor din cadrul Serviciului, în urma constatărilor și a concluziilor sus menționate pot fi înaintate următoarele propuneri: A adapta planul individualizat de asistență a copilului în concordanță cu rapoartele asistenților personali existente la dosar, prezentate de asistenții personali al copilului cu indicarea timpului efectiv petrecut al asistentului cu copilul și la necesitățile copilului în conformitate cu anexele la prezentul raport. A propune către EMD revizuirea orelor de muncă și timpul efectiv asistat de către asistentul personal copilului cu dizabilități, pentru unii beneficiari și asistenți personali în conformitate cu anexele la prezentul raport. A propune către EMD revizuirea deciziilor de admitere a copiilor din serviciu și de a stabili termenul de admitere a beneficiarilor în serviciu în funcție de necesitățile de îngrijire, suport special al acestuia în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr. 314 din 2012. (f.d. administrativ 13-20)

Prin decizia Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 543-A din 12 ianuarie 2024 cu privire la rezultatul evaluării situației beneficiarului ***** și asistenței acestuia de către asistentul personal Gudumac Aliona, a decis admiterea copilului ***** pe o perioadă determinată în Serviciul social „Asistența personală” din 01.09.2020 până la 31.12.2024. A fost modificat cuantumul unității salariale al asistentului personal Gudumac Aliona de la 1,0 unitate de salariu la 0,5 unitate de salariu, ceea ce corespunde cu 20 de ore pe săptămână, conform Hotărârii de Guvern nr. 314 din 23.05.2012, pct. 43 (1). (f.d. administrativ 28)

Prin acordul suplimentar nr. 2 din 12.01.2024 la contractul individual de muncă din 01.09.2020, Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului (în mod unilateral) a modificat contractul individual de muncă cu privire la durata contractului, fiind stabilit

31.12.2024, fiind modificat regimul de muncă la 20 ore pe săptămână, iar cuantumul salariului de bază s-a stabilit de 2050 lei. (f.d. 28)

În conformitate cu art. 4 din Legea asistenței sociale nr. 547 din 25.12.2003, obiectivele asistenței sociale constau în prevenirea şi depășirea situaţiei de dificultate a persoanelor sau a familiilor şi în asigurarea integrării lor sociale, cu respectarea principiului autonomiei. Reintegrarea socială a persoanei sau a familiei cu statut social lezat este orientată spre restabilirea şi îmbunătăţirea relaţiilor acestora în societate.

Potrivit pct. 4 al Regulamentul-cadru, în sensul prezentului Regulament, noțiunile utilizate semnifică: *beneficiari ai Serviciului* - persoane cu dizabilități severe, inclusiv copii cu dizabilități severe, care îndeplinesc condițiile de eligibilitate stabilite în Instrucțiunea anexată la prezentul Regulament; *prestator de serviciu* - autoritatea administrației publice locale de nivelul al doilea și a municipiului Bălți, precum și asociațiile obștești. fundațiile, instituțiile private fără scop lucrativ, înregistrate în conformitate cu legislația, având domeniul de activitate în sfera socială; *șef al Serviciului* - persoana responsabilă de gestionarea Serviciului, angajată și eliberată din funcție de către prestatorul de serviciu, conform prevederilor legislației în vigoare; *echipă multidisciplinară de specialiști* - grup de specialiști din mai multe domenii (asistent social comunitar, lucrător social, medic de familie, pedagog, psiholog, psihiatru, kinetoterapeut etc.), care colaborează la soluționarea situațiilor de dificultate ale beneficiarului conform prevederilor managementului de caz.

Potrivit art. 6 din Legea asistenței sociale nr. 547 din 25.12.2003, (1) Politica de asistenţă socială se realizează consecvent şi cu prioritate în favoarea persoanelor şi familiilor social-dependente sau susceptibile de a deveni în dificultate şi are drept obiective: a) prevenirea sau ameliorarea situaţiei de dificultate şi atenuarea consecinţelor acesteia; b) menţinerea unui nivel decent de viaţă al persoanei sau familiei; c) acordarea unui sprijin suplimentar, temporar sau permanent, prin prestaţii şi servicii sociale. (2) Politica de asistenţă socială are drept scop orientarea măsurilor politice şi socioeconomice spre asigurarea de posibilităţi egale atît pentru membrii societăţii, cît şi pentru sistemele instituţional-administrative organizate la nivel local şi central. (3) Măsurile de asistenţă socială se realizează prin programe şi acţiuni personalizate, preventive sau curente, organizate şi garantate de autorităţile administraţiei publice centrale şi locale, precum şi de alte organe sau organizaţii ale societăţii civile. (4) Programele de asistenţă socială se elaborează de către autorităţile administraţiei publice centrale şi locale şi se coordonează cu Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale. La elaborarea acestor programe sînt antrenate, în calitate de parteneri sociali, organizaţiile neguvernamentale, persoanele fizice şi juridice din ţară şi din străinătate, instituţiile de cult recunoscute în Republica Moldova şi reprezentanţii societăţii civile. (5) Coordonarea activităţii de asistenţă socială, realizate în cadrul sistemului naţional de protecţie socială, revine autorităţii administraţiei publice centrale cu atribuţii în domeniu.

Conform Regulamentului-Cadru privind organizarea şi funcţionarea Serviciului social „Asistenţă personală” (în continuare-Regulament) aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 314 din 23.05.2012 (în redacția la momentul emiterii actului contestat), statua: 1. Regulamentul-cadru

privind organizarea şi funcţionarea Serviciului social "Asistenţă personală" (în continuare – Regulament) stabileşte modul de organizare şi funcţionare a Serviciului social "Asistenţă personală" pentru persoanele cu dizabilităţi severe. 2. Serviciul social "Asistenţă personală" (în continuare – Serviciu) este un serviciu social specializat, instituit prin decizia autorităţilor administraţiei publice locale de nivelul al doilea şi ale municipiului Bălţi. 3. Serviciul îşi desfăşoară activitatea în conformitate cu prevederile legislaţiei, prezentul Regulament, Standardele minime de calitate pentru Serviciul dat, dispoziţiile autorităţilor administraţiei publice locale. 4. În sensul prezentului Regulament, noţiunile utilizate semnifică: beneficiari ai Serviciului – persoane cu dizabilităţi severe, inclusiv copii cu dizabilităţi severe, care îndeplinesc condiţiile de eligibilitate stabilite în Instrucţiunea anexată la prezentul Regulament; prestator de serviciu – autoritatea administraţiei publice locale de nivelul al doilea şi a municipiului Bălţi, precum şi asociaţiile obşteşti, fundaţiile, instituţiile private fără scop lucrativ, înregistrate în conformitate cu legislaţia, având domeniul de activitate în sfera socială;

În conformitate cu pct. 5 și 6 al Regulamentului menționat, Scopul Serviciului este de a oferi asistență și îngrijire copiilor și adulților cu dizabilități severe, în vederea favorizării independenţei şi integrării lor în societate (în domeniile: protecţie socială, muncă, asistenţă medicală, instructiv-educativ, informaţional, acces la infrastructură etc.). 6. Obiectivele Serviciului sînt:

1) oferirea unor servicii de asistenţă şi îngrijire flexibile, centrate pe persoană, care să îmbunătăţească calitatea vieţii şi independenţa persoanelor cu dizabilităţi severe;

2) facilitarea accesului la educaţie şi încadrare în cîmpul muncii;

3) prevenirea instituţionalizării persoanelor cu dizabilităţi;

4) sprijinirea beneficiarilor să menţină şi să dezvolte relaţii sociale în familie şi comunitate.

Totodată, pct. 8 din Regulament prevede: Prestatorul de serviciu are următoarele competenţe: 1) examinează cererea solicitantului privind admiterea în Serviciu, conform prevederilor prezentului Regulament; 2) stabileşte, după caz, termenul de admitere a beneficiarului în Serviciu, în funcţie de necesităţile de îngrijire şi suport special ale acestuia; 3) aprobă Planul individualizat de asistenţă a beneficiarului; 4) organizează cursul de instruire iniţială a candidaţilor pentru funcţia de asistent personal; 5) prestează Serviciul în conformitate cu Standardele minime de calitate şi potrivit prevederilor legislaţiei; 6) asigură angajarea personalului în Serviciu conform Standardelor minime de calitate şi cu respectarea legislaţiei în vigoare; 7) respectă drepturile beneficiarilor în procesul de prestare a Serviciului; 8) respectă procedura de înregistrare şi soluţionare a plîngerilor privind Serviciul, în conformitate cu prevederile legale; 9) decide asupra suspendării sau încetării prestării Serviciului pentru beneficiar, în cazurile prevăzute de prezentul Regulament.

În aceeași ordine de idei, este de menționat și faptul că, potrivit regulamentului la pct. 47. Monitorizarea şi evaluarea serviciilor de asistenţă personală sînt realizate de către prestatorul de Serviciu, pentru a se asigura că serviciile corespund necesităţilor de asistenţă ale beneficiarului şi Standardelor minime de calitate.

Potrivit pct. 48 Şeful Serviciului monitorizează prestarea Serviciului, în conformitate cu planul individualizat de asistenţă, efectuînd un minimum de vizite la domiciliul beneficiarului: 1) dată la două săptămîni, pe parcursul primei luni de la admiterea în Serviciu; 2) lunar, pînă la împlinirea a şase luni de la admiterea în Serviciu; 3) dată la două luni, după expirarea a primelor şase luni de la admitere în Serviciu. În context, conform pct. 49 la fiecare vizită şeful Serviciului: 1) are o întrevedere individuală cu beneficiarul; 2) întocmeşte un raport de monitorizare cu privire la vizită, care este anexat la dosarul beneficiarului. Şeful Serviciului întreprinde activităţi suplimentare de monitorizare şi verificare în cazurile în care există suspiciuni de abateri sau abuz faţă de beneficiar, iar conform pct. 51, în cazul în care şeful Serviciului constată existenţa circumstanţelor care impun modificarea serviciilor prestate beneficiarului, el convoacă echipa multidisciplinară pentru reevaluarea necesităţilor de asistenţă.

Astfel, instanța reține că potrivit certificatului de încadrare în grad de dizabilitate seria/nr: ***** eliberat de Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și Capacității de Muncă, copilului ***** i s-a stabilit grad de dizabilitate: sever, iar cauza dizabilității, *****. (f.d. 24).

În aceste condiții, se constată cu certitudine că, copilul ***** îndeplinește condiţiile de eligibilitate stabilite în Instrucțiunea privind modul de determinare a eligibilității pentru serviciul „Asistenţă personală” anexată la Regulament.

În conformitate cu standardele minime de calitate pentru Serviciul social „Asistenţă personală”, anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 314 din 23.05.2012, 8. Prestatorul de Serviciu deţine şi utilizează o procedură privind evaluarea şi reevaluarea necesităţilor de asistenţă ale solicitanţilor şi beneficiarilor Serviciului. 9. Evaluarea necesităţilor de asistenţă este realizată de o echipă multidisciplinară, formată din minimum trei specialişti din domenii ca: asistenţă socială, medicină, educaţie etc. 10. În procesul evaluării necesităţilor de asistenţă ale beneficiarului se va ţine cont de adaptările mediului fizic în care el locuieşte şi activează, tehnologiile de asistare disponibile beneficiarului şi suportul informal primit din partea rudelor, prietenilor şi a comunităţii. 11. Evaluarea se realizează prin utilizarea unui formular standard, în conformitate cu managementul de caz, care include următoarele informaţii: autonomie personală şi stare fizică, starea sănătăţii şi medicaţie curentă, sănătate mintală, încadrarea într-o instituţie educaţională şi angajarea în muncă, nevoi culturale şi spirituale, relaţia cu familia şi alte contacte sociale, membrii familiei sau alte persoane care locuiesc împreună cu beneficiarul şi suportul primit din partea acestora, serviciile de care are nevoie beneficiarul şi numărul de ore săptămînale necesare pentru fiecare tip de activitate. 12. Prestatorul de Serviciu informează beneficiarul despre dreptul său de a cere reevaluarea necesităţilor de asistenţă. 13. Reducerea numărului de ore ca rezultat al reevaluării necesităților de asistență se face cu notificarea prealabilă a beneficiarului sau, după caz, a reprezentantului său legal.

În contextul prevederilor legale enunțate, se constată că autoritatea publică pârâtă în Raportul de evaluare a Serviciului social „Asistența Personală” și dosarele beneficiarilor din cadrul Serviciului, nu a individualizat nici o acțiune/temei în baza căruia s-a decis reevaluarea serviciului de asistența personală în cazul reclamantei, cum ar fi autonomia personală şi stare fizică, starea sănătăţii şi medicaţie curentă, sănătate mintală, încadrarea într-o instituţie

educaţională şi angajarea în muncă, nevoi culturale şi spirituale, relaţia cu familia şi alte contacte sociale, membrii familiei sau alte persoane care locuiesc împreună cu beneficiarul şi suportul primit din partea acestora, serviciile de care are nevoie beneficiarul şi numărul de ore săptămînale necesare pentru fiecare tip de activitate, astfel cum prevede pct.11 din al standardelor minime de calitate pentru Serviciul social *"Asistenţă personală*", anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului nr. 314 din 23.05.2012.

În acest context, instanța apreciază critic afirmațiile autorității pârâte cu privire la faptul că în urma convocării Echipei multidisciplinare care a examinat Raportul de evaluare și a discutat situația fiecărui beneficiar în parte, inclusiv a reclamantei, or atât din actul contestat, cât și din argumentele expuse în referința autorității publice pârâte nu se menționează nici un temei de fapt în baza căruia în urma reevaluării situației copilului *****, s-a ajuns la concluzia de a reduce necesitățile de asistență.

Instanța de judecată reține şi existența temeiurilor de ilegalitate a actului administrativ contestat, prevăzute de art. 118 din Codul administrativ, în aspectul lipsei motivării actului, or, în cazul în care motivarea actului administrativ individual lipsește, acțiunea în judecată reprezintă unicul mijloc de apărare, care trebuie să acorde o protecție efectivă, ci nu iluzorie, în scopul neadmiterii încălcării dreptului reclamantului la un recurs efectiv combinat cu obligația autorităților de a-şi motiva decizia. Obligația de motivare a unui act administrativ se regăsește în jurisprudența continuă a Curții Europene pentru Drepturile Omului şi își are izvorul în dreptul oricărei părți în cadrul unei proceduri să prezinte judecătorului observațiile şi argumentele sale (cauza Werner vs Austria, hot. din 24.11.97), combinat cu dreptul părților ca aceste observații şi argumente să fie examinate în mod efectiv (hot. Van de Hunk vs Olanda din 19.04.94), iar obligația de motivare a hotărârii este singurul mijloc prin care se poate verifica respectarea drepturilor menționate anterior.

Prin urmare, în temeiul art. 6 CtEDO, autoritățile naționale, sunt obligate să-şi motiveze deciziile în măsura în care acest lucru ar permite executarea efectivă a dreptului de apel, nu iar lăsa pe părţi într-o stare de incertitudine şi nu se va crea impresia că ei nu au fost auziți (cauza Hirvisaari vs Finland, hot. din 27.09.2001; cauza Garcia Ruiz vs Spain, hot. 21.01.1999, cauza the Helly vs Finland, hot. din 19.12.1997).

În acest context, urmează a fi specificate prevederile art. art. 31, 118 din Codul administrativ, care, în mod imperativ instituie obligația autorităților publice de a-şi motiva deciziile, așa cum art. 31, prevede că, actele administrative individuale şi operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate, iar art. 118, prescrie expres că, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept - temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale

obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt - oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile - o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiționează legalitatea acestuia.

La caz, instanța reține că în actul contestat - decizia nr. 543-A din 12 ianuarie 2024 lipsesc cu certitudine temeiurile esențiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Cu alte cuvinte, autoritatea pârâtă prin actul contestat, cât și referința prezentată, nu a relatat în mod clar care a fost motivul de fapt și de drept prin care a fost reevaluat serviciului de asistența personală și micșorate orele serviciilor de care are nevoie beneficiarul şi numărul de ore săptămânale, nu sunt indicate nici un criteriu cum ar fi starea fizică, morală, emoțională a copilului, succesele, regresele, suportul din partea asistentului personal, cât și a specialiștilor de profil în vederea includerii copilului în societate, numărul de ore stabilit în planul individualizat de asistență al beneficiarului etc., citând doar prevederile legale.

Legalitatea actelor administrative înseamnă conformitatea acestora cu Constituția și cu legile adoptate de Parlament, precum și cu actele normative care au o forță juridică superioară. În ceea ce privește oportunitatea, aceasta reprezintă capacitatea de apreciere a autorităților publice, în ceea ce privește măsurile ce trebuie luate pentru realizarea obiectivului stabilit de lege, mijlocele utilizate, momentele sau etapele acțiunii. Cu alte cuvinte, oportunitatea este capacitatea administrativă de a aprecia ”cum este mai bine” să se înfăptuiască obiectivul stabilit, prin intermediul legii.

Respectiv, atunci când a fost emisă decizia nr. 543-A din 12 ianuarie 2024 prin care a fost admis copilul pe o perioadă determinată în Serviciul Social „Asistență personală” până la 31.12.2024 și modificat cuantumul unității salariale al asistentului personal Gudumac Aliona de la 1,0 unități salariale la 0,5 unitate de salariu, ceea ce corespunde cu 20 ore pe săptămână, autoritatea pârâtă Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului, nu a informat reclamanta despre această decizie care reprezintă pentru reclamantă și beneficiar-copil minor cu dizabilități grad sever, privarea unui drept esențial, dreptul de a fi asistat în mod deplin de către asistentul personal la adaptările mediului fizic în care locuiește copilul, la inițierea procedurii administrative nu a fost solicitată opinia sa, astfel autoritatea publică pârâtă a încălcat principiului legalității actului administrativ contestat. Statul de drept presupune respectarea principiului legalității, recunoscând, totodată, autorităților publice, să-și exercite puterea discreționară, care reprezintă acea marjă de libertate lăsată la libera apreciere a unei autorități astfel ca, în vederea atingerii scopului indicat de legiuitor, să poată recurge la orice mijloc de acțiune în limitele competenței sale. Însă, această putere discreționară, sau drept de apreciere, sau oportunitate, nu este nelimitată, cenzurarea acesteia de către judecător poate și trebuie să intervină atunci când este afectată chiar legalitatea și, practic, se acționează cu exces de putere.

Totodată, potrivit pct. 13 din standardele minime de calitate pentru Serviciul social „Asistenţă personală”, anexa nr. 2 la Hotărîrea Guvernului nr. 314 din 23.05.2012, Reducerea numărului de ore ca rezultat al reevaluării necesităţilor de asistenţă se face cu notificarea prealabilă a beneficiarului sau, după caz, a reprezentantului său legal, fapt ce autoritatea pârâtă nu a executat.

Conform art. 29 din Codul administrativ, principiul proporționalității impune ca orice măsură întreprinsă de autorităţile publice prin care se afectează drepturile sau libertăţile prevăzute de lege să corespundă principiului proporţionalităţii. O măsură întreprinsă de autorităţile publice este proporţională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autorităţile publice este una rezonabilă dacă ingerinţa produsă prin ea nu este disproporţională în raport cu scopul urmărit.

În context, potrivit art. 137 din Codul administrativ, dreptul discreționar presupune că în exercitarea dreptului discreţionar atribuit, autorităţile publice trebuie să acţioneze cu bună-credinţă în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Daca autoritatea publică poate decide discreţionar şi doar una din mai multe consecinţe juridice este legală, atunci dreptul discreţionar al autorităţii publice se reduce la alegerea consecinţei juridice/soluţiei legale.

Conform art. 3 alin. (1) al Convenției Internaționale cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989 de la New York, în toate deciziile care îi privesc pe copii, fie că sunt luate de instituţii publice sau private de ocrotire socială, de către tribunale, autorităţi administrative sau de organe legislative, interesele superioare ale copilului trebuie să fie luate în considerare cu prioritate.

Instanța de judecată reține că potrivit art. 5 al Convenţiei, statele părţi vor respecta responsabilitatea, dreptul şi obligaţia pe care le au părinţii sau, după caz, membrii familiei lărgite sau a comunităţii, conform cutumei locale, tutorii sau alte persoane prin lege responsabile pentru copil, de a-i da acestuia, într-un mod care să corespundă dezvoltării capacităţilor acestuia, orientarea şi sfaturile corespunzătoare exercitării drepturilor pe care recunoaşte prezenta Convenţie. La fel, pornind de la dispozițiile legale enunțate, instanța consideră necesar de menționat că normele de drept național și internațional stabilesc că oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială.

Potrivit art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sînt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale.

Prin urmare, în contextul celor expuse supra, reieșind din cadrul legal aplicabil speței, raportat la materialele cauzei, instanţa de judecată ajunge la concluzia că actele administrative emise de pârât în privința reclamantului - decizia Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor

Copilului nr. 543-A din 12.01.2024 cu privire la rezultatul evaluării situației beneficiarului ***** și asistenței acestuia de către asistentul personal Gudumac Aliona, deciziile Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 318, 357 din 16.02.2024 și 23.02.2024 adoptate în procedura prealabilă și acordul suplimentar nr. 2 din 12 ianuarie 2024 la Contractul individual de muncă din 01.09.2020, sunt pasibile anulării.

Cu privire la solicitarea privind obligarea Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului a Consiliului Municipal Chișinău de a achita salariatului Gudumac Aliona, salariul restant reține că, potrivit art. 68 din Codul muncii, contractul individual de muncă poate fi modificat printr-un acord suplimentar semnat de părți, inclusiv cu utilizarea semnăturii electronice avansate calificate. Acordul suplimentar este parte integrantă a contractului individual de muncă. Modificare a contractului individual de muncă se consideră orice modificare sau completare care vizează cel puţin una dintre clauzele prevăzute la art. 49 alin. (1).

În acord cu art. 140 alin. (2) din Codul muncii, introducerea noilor condiții de retribuire a muncii sau modificarea celor existente se permite numai cu respectarea prevederilor art. 68 alin. (1).

Având în vedere cele enunțate supra, instanța constată temeinicia solicitării privind încasarea salariului restant în contul asistentului personal Gudumac Aliona și va obliga Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului să emită actul administrativ individual cu privire la achitarea în beneficiul lui Gudumac Aliona a salariului restant, pentru perioada plăților incomplete.

Cu privire la solicitarea privind încasarea penalității de 0,1% pentru fiecare zi de întârziere, instanța de judecată explică că penalitatea reprezintă un mijloc de garantare a executării obligațiilor, prin sancționarea creditorului în cazul neexecutării obligațiilor pecuniare, la caz a achitării salariului în termen.

Este determinabil că norma de reglementare este aplicabilă în situația când angajatorul și salariatul se află în raporturi juridice de muncă și a fost reținută plata salariului.

La caz reieșind din emiterea deciziei contestate și a acordului adițional la contractul de muncă, angajatorul atât timp cât aceste acte nu au fost anulate, nu există culpa angajatorului pentru neplata completă a salariului, or acesta nu a înregistrat careva restanțe. Pentru aceasta, reclamantul, salariatul Gudumac Aliona, nu este îndreptățită să solicite încasarea penalității.

Față de cele ce preced, raportând circumstanțele cauzei la normele legale precitate, instanța de judecată conchide asupra temeiniciei acțiunii formulate de reclamanta Gudumac Aliona în interes propriu și în interesele copilului minor *****, motiv pentru care va admite parțial acțiunea.

În conformitate cu prevederile art. 224-232 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e :

Se admite parțial acțiunea în contencios administrativ depusă de Gudumac Aliona în interes propriu și în interesele copilului minor *****.

Se anulează actul administrativ individual defavorabil - decizia Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 543-a din 12.01.2024 cu privire la rezultatul evaluării situației beneficiarului ***** și asistenței acestuia de către asistentul personal Gudumac Aliona, deciziile Direcției Generale pentru Protecția Drepturilor Copilului nr. 318, 357 din 16.02.2024 și 23.02.2024 adoptate în procedura prealabilă și acordul suplimentar nr. 2 din 12 ianuarie 2024 la Contractul individual de muncă din 01.09.2020.

Se obligă Direcția Generală pentru Protecția Drepturilor Copilului să emită actul administrativ individual cu privire la achitarea în beneficiul lui Gudumac Aliona a salariului restant, pentru perioada plăților incomplete.

În partea pretenției de încasare a penalității, acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani. Motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la Judecătoria Chișinău sediul Râșcani.

Președintele ședinței,
Judecător Cristina Panfil